

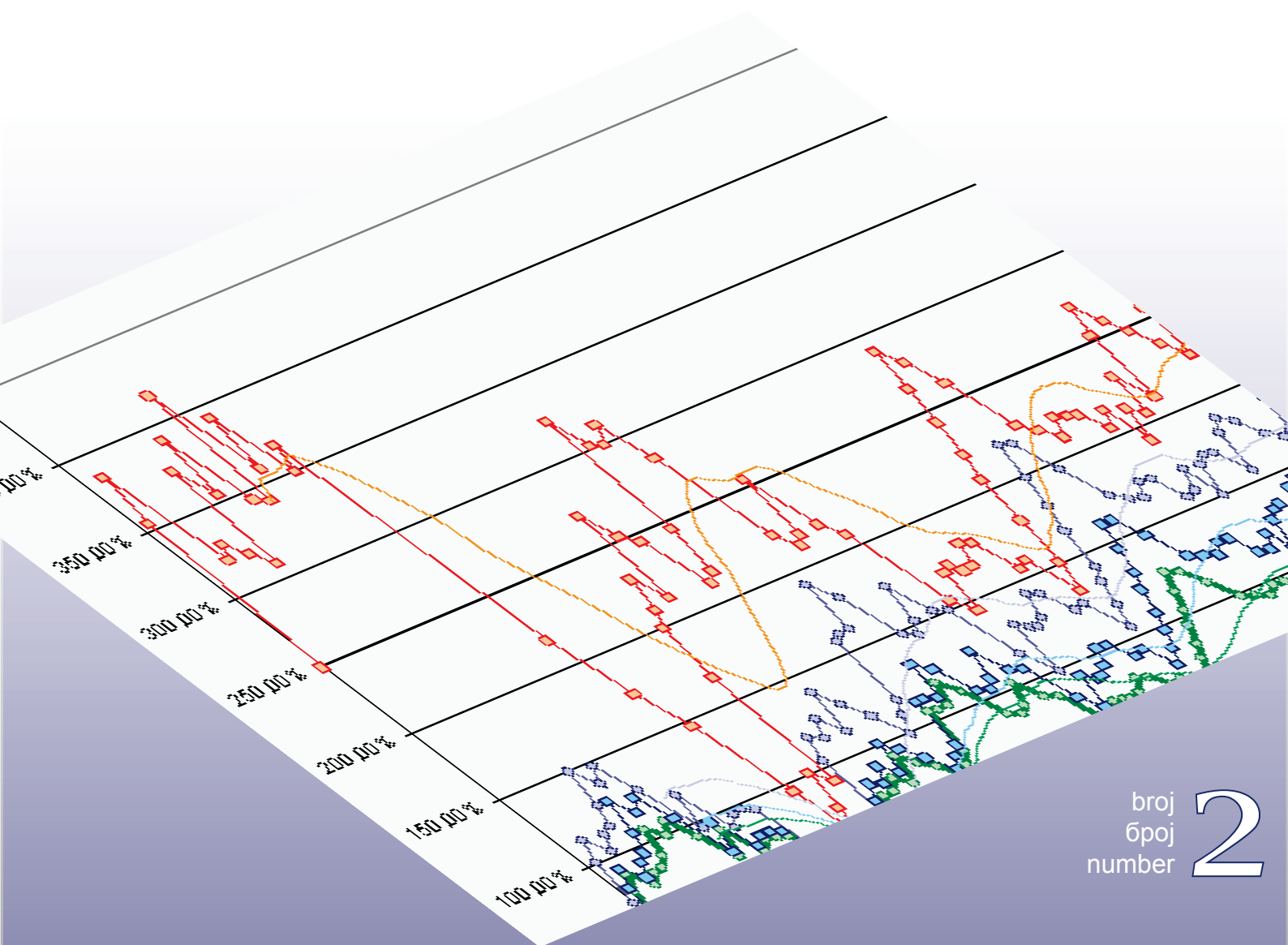
Bosna i Hercegovina
Odjeljenje za makroekonomsku analizu
Upravnog odbora Uprave za indirektno-
neizravno oporezivanje

Босна и Херцеговина
Одјељење за макроекономску анализу
Управног одбора Управе за индиректно
опорезивање

Macroeconomic Unit of the Governing Board of the Indirect Tax Authority

Oma Bilten

broj
број
number

2

Br. 2, rujan 2005, godina I

Uz ovaj broj...

Kako se približava dan „D“ – implementacija novog sistema oporezivanja porezom na dodatnu vrijednost – sve se više rasplamsava rasprava oko efekata PDV-a na cijene i socijalni položaj stanovništva. U ovom broju Odjeljenje za makroekonomsku analizu je pripremio osvrt na efekte PDV-a na cijene u poređenju sa sistemom poreza na promet, kao i pregled utjecaja uvođenja PDV-a na cijene u susjednim zemljama – Hrvatskoj i Srbiji.

Jedan od ciljeva uspostave Odjeljenja za makroekonomsku analizu je i izrada mjesečnih konsolidiranih izvještaja o prihodima i rashodima svih nivoa uprave u BiH. U ovom izdanju, kao glavna tema, obrađen je institucionalni ustroj fiskalne konsolidacije u zemlji, sistem odgovornosti i nadležnosti, te je dan prijedlog sistema koordinacije budžetskog ciklusa svih nivoa u BiH. Odjeljenje od ovog broja počinje sa objavljivanjem konsolidiranih izvještaja za državnu i entitetske vlade na mjesečnom nivou. U skladu sa dinamikom priliva podataka od ministarstava finansija u ovom broju su prezentirani konsolidirani izvještaji za prvih osam mjeseci ove godine.

Zbog značaja prihoda koji se prikupljaju na Jedinstveni račun (JR) Uprave za neizravno oporezivanje (UNO) za fiskalnu održivost i planiranje budžeta svih nivoa uprave u BiH, u sklopu stalne rubrike našeg biltena, prezentiraćemo vam kretanje priliva prihoda na Jedinstveni račun UNO.

mr.sc. Dinka Antić
šef Odjeljenja – supervisor

Aktualno!**Usaglašen Sporazum o Fiskalnom vijeću BiH**

Dana 12.9.2005.g. u Banjaluci je održana sjednica Fiskalnog vijeća BiH na kojoj je usaglašen Sporazum o uspostavi Fiskalnog vijeća BiH.

Sporazumom je utvrđen sastav Vijeća, definirane nadležnosti, način postupanja sa odlukama Vijeća, kao i mehanizmi odlučivanja i glasanja.

Prema Sporazumu članovi Vijeća sa pravom glasa su: predsjedavajući Vijeća ministara BiH, premijeri entiteta, ministri finansija BiH i entiteta. Guverner Centralne banke BiH i Gradonačelnik Brčko Distrikta imaju status posmatrača, sa pravom sudjelovanja u raspravama i predlaganja tačaka dnevnog reda.

Ovaj Sporazum je ključni korak ka izradi Zakona o Fiskalnom vijeću, te bitan uvjet za potpisivanje novog stand-by aranžmana sa Misijom Međunarodnog monetarnog fonda u oktobru u Vašingtonu.

Sadržaj:

U žiži – uticaj PDV-a na cijene i socijalni učinci	2
Pregled efekata uvođenja PDV-a na cijene u Hrvatskoj i Srbiji	3
Tema broja – Fiskalna konsolidacija	4
Mjesečni izvještaji	7
Jedinstveni račun UNO	8
Programi edukacije	9

U žiži: Uticaj PDV-a na cijene i socijalni učinci

piše: Ognjen Đukić, makroekonomista u Odjeljenju

MMF je procijenio stopu PDV-a od 16% kao prihodovno neutralnu stopu, tj. stopu sa kojom bi se u sustavu PDV-a ostvarili isti prihodi kao kada bi se nastavila primjena oporezivanja porezom na promet. Takva stopa bi, prema tome, trebala biti i cjenovno neutralna sa aspekta prosječne razine cijena. Analogno tome, primjena stope od 17% utjecaće na porast cijena u prosječnom iznosu nešto manjem od 1%. Ovdje treba imati u vidu dvije stvari:

- Psihološki efekat uvođenja PDV-a na prosječnu razinu cijena
- Promjene u relativnim odnosima cijena.

1. Psihološki efekat uvođenja PDV-a na prosječnu razinu cijena

Pod psihološkim efektom uvođenja PDV-a na razinu cijena razumijevamo potencijalne pokušaje podizanja cijena proizvoda i usluga iznad realne potrebe pod izgovorom uvođenja PDV-a. Ovakve pojave su primijećene u iskustvima drugih zemalja prilikom reformi poreznih sustava kao i kod uvođenja novih valuta (iskustva europskih zemalja pri uvođenju eura) gdje su prodavci pokušavali opravdati poskupljenja nastalom reformom. Ovako nastala poskupljenja obično bivaju postepeno korigirana na tržištu, ali su i česti primjeri rigidnosti nekih poskupljenja.

Dakle, možemo reći da, iako će PDV, zbog svoje neutralnosti, utjecati na prosječni porast cijena manji od 1%, ipak ne možemo isključiti i značajniji porast cijena, posebno u početnom razdoblju nakon uvođenja PDV-a.

2. Promjene u relativnim odnosima cijena

Uvođenjem PDV-a u Bosni i Hercegovini će doći do prekompozicije u relativnim odnosima cijena. Cijene proizvoda oporezovanih nultom stopom u dosadašnjem sustavu poreza na promet će neminovno porasti uvođenjem PDV-a kao i cijene velikog broja proizvoda i usluga oporezovanih stopom od 10%. Sa druge strane, proizvodi oporezovani stopom od 20% će biti porezno rasterećeni što će pružiti šansu za cjenovno sniženje njihovim prodavcima.

Da li će ova poskupljenja i sniženja biti u razmjeri sa novonastalim poreznim opterećenjima i rasterećenjima zavisice od strategije pojedinačnih sudionika na tržištu i njihove odluke kako će reagirati na novonastale uvjete. Važno je napomenuti da proizvodi i usluge iz grupe od 0% i 10% neće po automatizmu biti dodatno cjenovno opterećeni sa 17 i 7 postotnih bodova respektivno.

Naime, prodavci proizvoda iz grupe od 0% su bili izuzeti od plaćanja poreza na promet tih proizvoda ali su ipak morali u njihovu cijenu ukalkulirati porez na promet plaćen na određene nabavke (npr. uredski namještaj, gorivo, putnički automobili, telefonske usluge, grijanje, struja itd.) kao i porez na promet plaćen od strane njihovih dobavljača koji se kaskadno prenosio na njihove troškove. Sa uvođenjem PDV-a prodaja ovih proizvoda će biti dodatno opterećena sa 17% na izlaznoj strani ali će prodavci biti u stanju da odbiju sav ulazni porez, tako da će njihove nabavke biti porezno rasterećenije nego prije.

U ovom smislu je teško odrediti nova cjenovna opterećenja za ovu grupu proizvoda zbog toga što je gotovo nemoguće procijentiti pojedinačne iznose kaskadnog prijenosa poreza na promet.

Socijalni učinci

Nakon uvođenja PDV-a neminovno je očekivati poskupljenje velikog dijela osnovnih proizvoda i usluga koje trenutno podliježu stopama od 0% i 10%. Iako će dodatna porezna opterećenja za njihove prodavce biti ispod 17 i 7 postotnih bodova respektivno, vidjeli smo da je moguće očekivati i veća poskupljenja nekih proizvoda. Zakon o PDV-u je predvidio određene socijalne olakšice kroz oslobađanje od plaćanja PDV-a nekih djelatnosti i usluga (kao što su medicinske usluge, usluge zdravstvene zaštite, socijalnog osiguranja, obrazovanja itd.).

Takođe, relativno visoka granica od 50.000 KM za obaveznu registraciju pruža porezno olakšanje vlasnicima malih poduzeća i obrtničkih radnji. Međutim, uvođenje PDV-a je

nužno pratiti sa socijalnim programom ciljanim na socijalne grupe koje će biti najviše pogođene ovom reformom, a to su grupe u čijim proračunima ovi proizvodi i usluge sudjeluju sa visokim procentom – socijalno ugroženi.

Ovakav način pomoći se smatra efikasnijim od uvođenja nižih poreznih stopa za osnovne proizvode i usluge zbog toga što se umanjivanjem porezne stope olakšice prenose i na bogatije slojeve društva u onoj razmjeri u kojoj oni konzumiraju ove proizvode i usluge. Veliki zadatak kod kreiranja programa socijalne pomoći jeste pronaći dobre kriterije za prepoznavanje ciljanih grupa od čega zavisi njihova uspješnost.

Prilikom provođenja ovakve porezne reforme postoji mogućnost, prema iskustvima jednog broja europskih zemalja, osnovati kontrolno tijelo čiji bi zadatak bio praćenje kretanja cijena proizvoda i usluga (posebno osnovnih), gdje bi i građani imali mogućnost izvještavanja o značajnim poskupljenjima. Na ovaj način se stvara dobra informiranost i temelj za donošenje kvalitetne odluke o načinu rješavanja navedenih cjenovno-socijalnih problema.

Pregled efekata uvođenja PDV-a na cijene u Hrvatskoj i Srbiji

pripremila: mr.sc. Dinka Antić, šef Odjeljenja-supervizor

Do uvođenja poreza na dodanu vrijednost ostalo je još nešto više od tri mjeseca. Budući da se u javnosti očekuje da će novi oblik oporezivanja po općoj stopi od 17% dovesti do naglog rasta cijena osnovnih proizvoda i usluga, što bi ugrozilo ionako težak socijalni položaj većine stanovništva Bosne i Hercegovine, korisno je predočiti stvarne pokazatelje rasta cijena iz zemalja iz našeg okruženja.

Hrvatska je uvela PDV-e 1.1.1998. godine i to po općoj stopi od 22% za sva dobra i usluge. Iskustva Hrvatske su zanimljiva jer postoji dovoljan vremenski odmak da se mogu sagledati učinci PDV-a na cijene na duži rok. Analize gospodarskih kretanja i odnosa trgovaca u uvjetima poslovanja sa PDV-om u duljem razdoblju nakon uvođenja PDV-a pokazuju da većina trgovaca nije povećala marže, neki su zadržali iste cijene i smanjili maržu kako bi postali konkurentniji, a neki su iskoristili uvođenje PDV-a da bi dodatno uvećali marže. No, nakon prvog udara na cijene slobodno tržište je reguliralo ponudu, potražnju i cijene, kao što se može vidjeti iz tabele 1 u kojoj je prikazano kretanje indeksa cijena po skupinama proizvoda i usluga godinu dana (31.12.1998.) nakon uvođenja PDV-a, u uvjetima primjene samo jedne stope PDV-a od 22%.

(31.12.1997.=100)

prehr. proizvodi i pića	103,5	meso i mesne prerađevine	101,9
ukupno hrana			103,2
odjeća i obuća	90,8	bijela tehnika i namještaj	94,1
osobne usluge i prijevoz	105,6	lijekovi i dječja hrana	112,4
komunalne usluge	114,2		
sveukupno			103,5

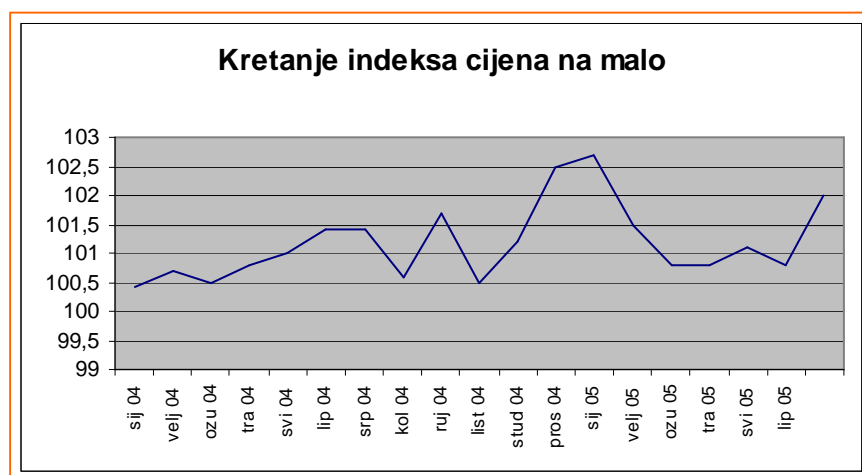
Tabela 1. Kretanje indeksa cijena po skupinama proizvoda i usluga godinu dana nakon uvođenja PDV-a. (Izvor: Gospodarska komora Hrvatske)

Opća stopa od 22% je bila na snazi do 1.11.1999.g. kada je Hrvatska uvela nultu stopu PDV-a na isporuke kruha, mlijeka, knjiga i lijekova, da bi se kasnije proširila lista proizvoda i usluga na koje se primjenjuje nulta stopa.

Analize kretanja cijena na malo nakon uvođenja diferenciranih stopa PDV-a pokazale su da je došlo do neznatnog sniženja cijena u maloprodaji, te da je većina proizvođača zadržala iste cijene uz izliku da su neke druge stavke (energija, komunalne usluge i sl.) u međuvremenu poskupjele.

S druge strane, uvođenje diferencirane stope je otvorilo vrata poreznim prijevarama i ugrozilo poziciju Hrvatske u pregovorima sa Europskom unijom budući da nulta stopa nije u skladu sa *Acquis*, pravnom stečevinom Unije. Očekuje se da će Hrvatska u dogledno vrijeme ukinuti nultu stopu PDV-a i uskladiti Zakon o PDV-u sa Šestom smjernicom EZ o PDV-u.

Srbija je uvela PDV-e 1.1.2005.g. i to opću stopu od 18% i posebnu stopu od 8% na prehrambene proizvode, lijekove, novine i sl. Iskustva Srbije značajna su za sagledavanje kratkoročnih utjecaja primjene PDV-a. Prema podacima Ministarstva financija Srbije nakon porasta cijena na malo u prva dva mjeseca 2005.g. već u ožujku je zabilježen pad cijena. Kretanje cijena na malo prije i poslije uvođenja PDV-a prikazano je na grafikonu 1:

Opći rast cijena na malo u ožujku 2005. godine u odnosu na prosinac 2004. godine iznosio je 5,1%, čemu su najviše doprinijele usluge i industrijski neprehrambeni proizvodi (dvije trećine ukupnog porasta cijena na malo).

Grafikon 1. Kretanje cijena na malo prije i poslije uvođenja PDV-a (Izvor: Poreska uprava Srbije)

Rast cijena na malo u ožujku 2005. godine (0,8%) je usporen u odnosu na prethodna dva mjeseca (2,7% i 1,8% respektivno). Treba imati u vidu da porast cijena na malo u prvom tromjesečju 2005.g. nije rezultat samo uvođenja PDV-a, nego i općeg rasta cijena komunalnih usluga u Srbiji i rasta cijena sirove nafte na svjetskom tržištu.

Tema ovog broja: Fiskalna konsolidacija

pripremio: Ognjen Đukić, makroekonomista u Odjeljenju

Svrha

Svrha fiskalne konsolidacije jeste osigurati zbirne i sveobuhvatne podatke o fiskalnim operacijama vladinog sektora. Ovi podaci predstavljaju nužne informacije za donošenje odluka pri vođenju fiskalne politike, sa ciljem očuvanja makroekonomske stabilnosti i održivog razvitka. Konsolidiranje fiskalnih podataka nam omogućava da: procijenimo ukupnu proračunsku bilancu vladinog sektora i analiziramo njegovo kretanje; analiziramo utjecaj aktivnosti različitih razina vlade na ukupnu proračunsku bilancu; procijenimo razinu udjela vladinog sektora u ekonomiji i njenom opterećenju; analiziramo strukturu javnih prihoda i rashoda i njihovu dinamiku, kretanje javnog duga itd.

Prikupljeni podaci, njihova analiza i konsolidacija čine temelj za koordinaciju fiskalnih politika različitih razina vlade. Kroz fiskalnu koordinaciju se izbjegavaju mnogi negativni učinci parcijalnog planiranja i vođenja fiskalne politike kao što su: nemogućnost sagledavanja ukupnog opterećenja gospodarstva i proračunskog deficita, pojava

poreznog nadmetanja, nedostatak odgovarajuće fiskalne politike prilagođene ekonomskim kretanjima u zemlji itd.

Fiskalno vijeće

Vijeće ministara BiH, vlade Federacije BiH i Republike Srpske i Brčko Distrikt (BD) su formirali Fiskalno vijeće (FV) kao tijelo za koordinaciju fiskalnih politika u BiH. Dogovoreno je da FV donosi odluke o:

- ograničenjima po osnovu konsolidiranih prihoda i rashoda te o njihovoj raspodjeli između BiH, RS, Federacije BiH i BD,
- konsolidiranoj primarnoj bilanci za narednu fiskalnu godinu i za naredni period od dvije godine,
- visini ukupnog domaćeg i vanjskog zaduživanja i garancija i rasporeda vanjskog zaduživanja i garancija između BiH, Federacije, RS, BD i nižih razina vlasti,
- raspodjeli prihoda sa jedinstvenog računa Uprave za neizravno oporezivanje.

Preuzimanje odgovornosti

Bosna i Hercegovina do sada nije imala domaću instituciju koja je vršila fiskalnu konsolidaciju svih razina vlade¹. Kao jedan od preduvjeta za narednu tranšu *stand-by* aranžmana, MMF upravo navodi konsolidaciju fiskalnih podataka na mjesečnoj razini od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu (OMA). Još jedan uvjet postavljen od strane MMF-a je i izrada nacrtu zakona o Fiskalnom vijeću BiH.²

Jedan od prioritetnih zadataka Odjeljenja jeste objavljivanje konsolidiranih fiskalnih podataka za sve razine vlada, uključujući kantone, općine i izvanproračunske fondove, što ukupno čini 189 proračunskih jedinica. Mjesečno objavljivanje ovih podataka osiguraće, između ostalog, mogućnost praćenja izvršenja usuglašenog fiskalnog okvira od strane svih vlada i pravovremeno identificiranje nepredviđenih odstupanja.

Budžetski ciklus

Proračunski ciklus jedne zemlje možemo podijeliti na osnovne faze: prikupljanje fiskalnih podataka, analiza i izrada proračunskog plana; priprema prijedloga proračuna; razmatranje, rasprava i usvajanje proračuna; izvršenje proračuna i izvještavanje; revizija i nadzor proračuna.

Vremenska dinamika ovog ciklusa u BiH je definirana proračunskim kalendarima na entitetskoj razini. Uspostavom Fiskalnog vijeća dolazi do potrebe usuglašavanja ovih kalendara sa sljedećim osnovnim koracima (vidi Grafikon 2):

1. Izrada makroekonomskog okvira

Jedinica za ekonomsko planiranje i implementaciju srednjoročne razvojne strategije (EPPU), u suradnji sa OMA-om, izrađuje makroekonomski okvir BiH za narednu godinu. FV razmatra i usvaja makroekonomski okvir.

2. Projekcije prihoda

Na bazi usvojenog makroekonomskog okvira, OMA vrši projekciju javnih prihoda za iduću godinu. Projekcije se rade u bliskoj suradnji sa entitetskim ministarstvima financija, posebno pri projekciji prihoda u nadležnosti entiteta. Cilj ovog koraka je da se na bazi usvojenog makroekonomskog okvira, prihodovnih trendova i predviđenih strukturalnih promjena dođe do najrealnijih procjena o iznosima pojedinačnih grupa prihoda za narednu godinu.

3. Izrada fiskalnog okvira

FV odlučuje o ograničenjima proračunske potrošnje, ciljnoj konsolidiranoj fiskalnoj bilanci i njenoj raspodjeli između državne vlade, entitetskih vlada i BD za narednu godinu,

¹ Treba napomenuti da Centralna banka BiH vrši konsolidaciju proračuna entitetskih i kantonalnih vlada, fondova i Brčko Distrikta na kvartalnoj i godišnjoj razini.

² U skladu s tim je formirana radna grupa za izradu Zakona o Fiskalnom vijeću kojom predsjedava Ministarstvo trezora i financija BiH.

unutrašnjem i vanjskom zaduživanju i njegovoj raspodjeli kao i o raspodjeli sredstava sa Jedinstvenog računa Uprave za neizravno oporezivanje.

4. Proračunski prijedlozi

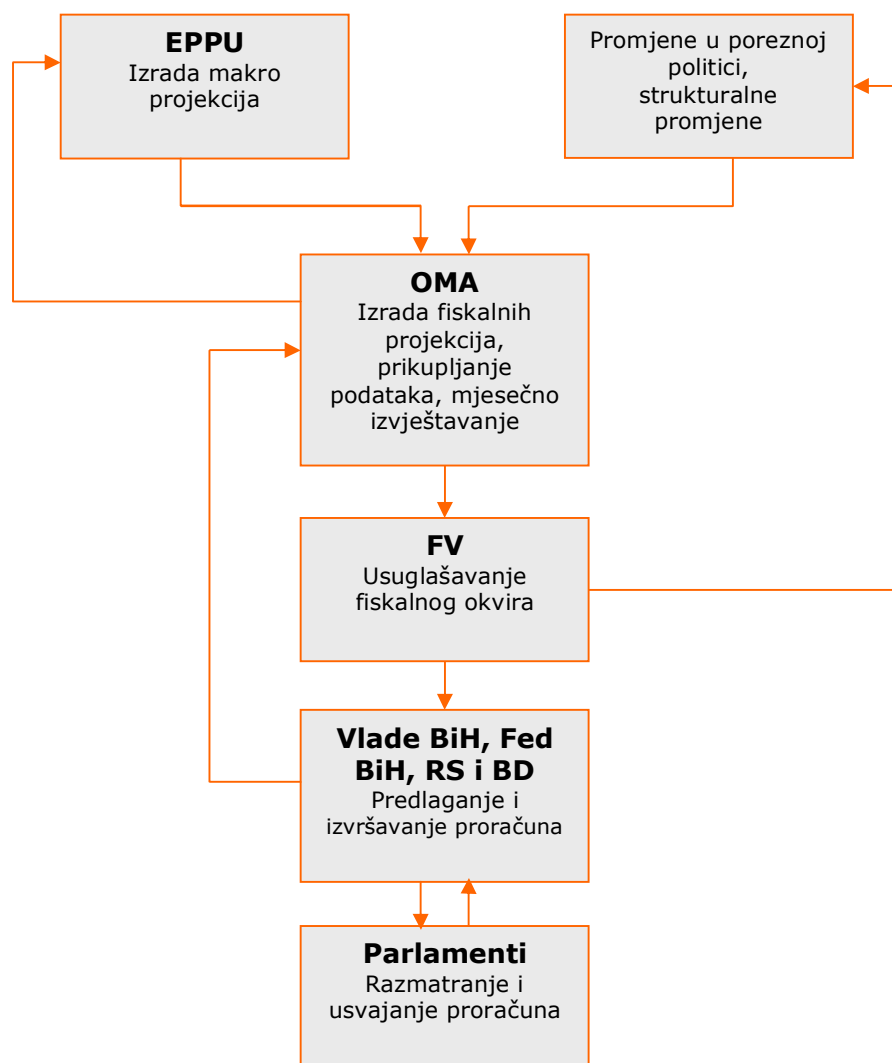
Državna vlada, entitetske vlade i BD izrađuju prijedloge svojih proračuna vodeći računa o poštivanju ograničenja iz usuglašenog fiskalnog okvira.

5. Parlamenti

Parlamenti gore pomenutih vlada razmatraju i usvajaju proračune.

6. Praćenje izvršenja

OMA unosi usvojene proračune u bazu podataka. Kroz sustav mjesečnog izvještavanja svih razina vlade OMA prikuplja podatke i prati izvršenje proračuna. Mjesečno objavljivanje ovih podataka omogućava uvid svim zainteresiranim stranama u kretanje pojedinačnih proračunskih bilanci u odnosu na usuglašeni fiskalni okvir. Ovi podaci se dalje koriste u izradi makroekonomskog okvira za narednu godinu (korak broj 1).

Grafikon 2. Simulacija predloženih proračunskih ciklusa nakon uspostavljanja Fiskalnog vijeća u BiH

Mjesečni konsolidirani izvještaji za period siječanj – kolovoz 2005. godine

Pripremila: Aleksandra Regoje, pomoćnik istraživača u Odjeljenju

	2005												u mil KM				
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	kv1	kv2	kv3	kv4	ukupno
Tekući Prihodi	168,8	174,2	220,9	213,5	242,3	363,9	269,4	281,0					563,9	819,8	550,4		1934,1
Porezni prihodi	160,6	160,3	202,8	202,8	225,3	233,7	221,7	261,0					523,7	661,8	482,8		1668,2
Neizravni porezi	146,7	140,8	173,5	188,5	209,4	212,2	206,8	246,7					461,0	610,1	453,5		1524,7
Carine	31,8	36,1	45,8	48,1	52,7	53,7	49,7	55,9					113,7	154,5	105,6		373,7
Porez na promet	50,6	46,1	58,8	62,4	71,5	70,0	72,1	84,5					155,6	203,9	156,5		516,0
Akcize/trošarina	54,8	49,0	56,4	64,5	70,6	72,1	69,3	87,3					160,2	207,2	156,6		524,0
Putarina	9,3	9,3	12,1	13,1	14,2	15,5	15,4	18,7					30,7	42,8	34,0		107,5
Izravni porezi	13,8	19,5	29,3	14,3	15,8	21,5	14,9	14,4					62,7	51,6	29,3		143,6
Neporezni prihodi	8,1	13,9	18,1	10,7	17,0	130,2	33,1	19,9					40,1	157,8	53,0		250,9
Donacije/grantovi	0,1				0,1	0,1	14,6	0,1					0,1	0,2	14,7		15,0
Tekući Rashodi	124,9	195,3	217,2	218,1	228,0	287,8	198,8	237,7					537,3	734,0	436,5		1707,8
Tekući izdaci	30,9	54,8	71,7	64,0	62,2	94,9	41,1	59,3					157,4	221,1	100,4		478,9
Plaće i naknade	25,2	45,6	62,4	53,9	53,4	85,2	32,6	52,1					133,1	192,5	84,6		410,2
Naknade	1,7	10,9	13,1	13,2	13,2	29,3	2,9	14,4					25,7	55,8	17,3		98,8
Izdaci za materijal i usluge	5,8	9,2	9,3	10,1	8,8	9,7	8,5	7,3					24,3	28,6	15,8		68,7
Grantovi/Socijalni transferi/Subvencije	31,9	58,1	59,9	60,5	57,7	99,1	66,1	60,7					149,9	217,3	126,8		494,0
Transferi kućanstvima	7,9	37,8	35,7	38,9	36,5	78,3	39,5	37,4					81,5	153,7	77,0		312,1
Tranferi organizacijama/institucijama	20,1	15,4	19,0	14,1	16,7	13,8	14,4	13,1					54,4	44,5			
Subvencije	3,9	4,9	5,2	7,6	4,5	6,9	12,2	10,2					14,0	19,1	22,4		55,5
od kojih: Javna preduzeća																	
Plaćanje kamate	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,4	4,3					0,1	0,1	4,7		5,0
Ostali izdaci/potrošnja/transferi	6,2	7,1	10,8	11,5	9,9	10,7	10,7	8,5					24,1	32,1	19,3		75,4
Transferi sa jedinstvenog računa UNO	44,2	45,1	60,9	64,3	62,5	69,0	66,8	81,4					150,2	195,8	148,1		494,2
Proračun BiH	18,6	19,6	23,5	20,6	20,6	21,5	20,6	22,5					61,7	62,6	43,1		167,3
FBiH / kantoni, Direkcija za ceste	16,8	15,4	25,0	27,9	27,4	32,8	32,0	37,9					57,1	88,1	69,9		215,1
RS / gradovi, opštine, JP "Putevi RS"	5,8	6,1	7,4	10,2	8,3	8,2	7,8	13,0					19,3	26,6	20,9		66,8
Brčko Distrikt	3,1	4,0	5,1	5,7	6,2	6,5	6,3	7,7					12,2	18,4	14,0		44,6
Amortizacija duga																	
od čega: vanjski dug (sa JR UNO)	10,5	24,8	12,7	16,3	34,7	12,4	12,7	22,4					47,9	63,4	35,0		146,4
Transferi višim razinama vlasti	0,2	4,4	0,3	0,1	0,1	0,3							4,9	0,5			5,4
Transferi općinama	0,9	0,9	0,9	1,3	0,9	1,5	0,9	1,1					2,7	3,7	2,1		8,4
Vladina štednja (1 - 2)	43,9	-21,1	3,7	-4,6	14,3	76,2	70,7	43,3					26,5	85,8	114,0		226,4
Kapitalni izdaci	1,6	3,5	1,9	1,7	2,4	33,3	15,3	3,3					6,9	37,4	18,5		62,9
Vladin suficit/deficit (3-4)	42,4	-24,6	1,8	-6,4	11,9	42,9	55,4	40,0					19,6	48,4	95,4		163,4

Tabela 2. Mjesečni konsolidirani izvještaji siječanj – kolovoz 2005. godine

Napomene uz izvještaj:

1. Konsolidirani izvještaj uključuje:

- prihode od neizravnih poreza koje prikuplja Uprava za neizravno oporezivanje na Jedinštveni račun,
- transfere sa Jedinštvenog računa UNO za servisiranje vanjskog duga,
- transfere sa Jedinštvenog računa UNO za financiranje Brčko Distrikta, kantona, općina i Direkcija za puteve,
- prihode proračuna Bosne i Hercegovine sa Jedinštvenog računa UIO,
- prihode i rashode proračuna Federacije BiH,
- prihode i rashode proračuna Republike Srpske.

2. Podaci o prihodima i rashodima Federacije BiH i Republike Srpske nisu u potpunosti usklađeni zbog primjene različitih računovodstvenih metoda.

3. Nakon što budu dostupni mjesečni podaci o vlastitim prihodima i rashodima proračuna BiH Odjeljenje će objaviti korigirani izvještaj za isto razdoblje.

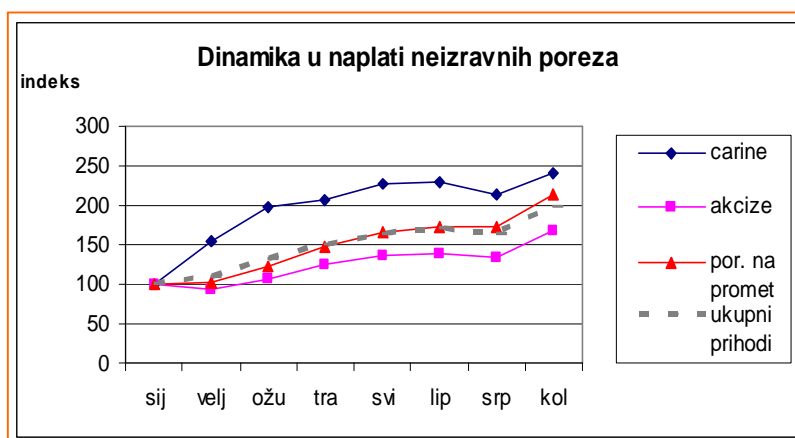
Jedinštveni račun UNO: Rast prihoda u kolovozu!

U kolovozu 2005.g. zabilježen je značajan porast prihoda koji se prikupljaju na Jedinštveni račun UNO. Najveći rast bilježi naplata akcize i poreza na promet na uvozne i domaće akcizne proizvode, a nešto sporiji rast su imali prihodi od carina i ostali prihodi.

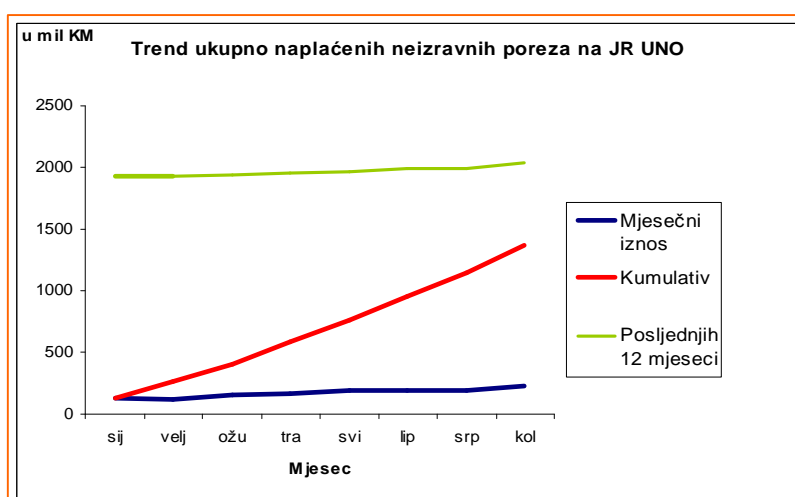
Ukupno naplaćeni prihodi u kolovozu u odnosu na srpanj 2005.g. porasli su za čak 20%.

Kretanje naplate najvažnijih grupa prihoda, te ukupnih neizravnih poreza koje prikuplja UNO, dati su u grafikonima 3 i 4:

Od 1.1.2005.g. Uprava za neizravno oporezivanje je jedina institucija u BiH nadležna za prikupljanje neizravnih poreza: carina i carinskih dažbina, akciza, poreza na promet akciznih roba i putarine. Prema dinamičkom planu naplate prihoda predviđeno je da će UNO u 2005. prikupiti blizu 2 mlrd KM na Jedinštveni račun (JR) od neizravnih poreza u njejoj nadležnosti.

Grafikon 3. Dinamika u naplati neizravnih poreza

Grafikon 4. Trend ukupno naplaćenih indirektnih poreza na JR UNO

Programi edukacije: Globalno ekonomsko okruženje

Prema najavi i datom rasporedu započela su predavanja prof. dr. Paula Bernda Spahna u prostorijama Regionalnog centra UIO u Sarajevu u sklopu tečaja na temu "Globalno ekonomsko okruženje".

Slika 1. Tečaj Globalno ekonomsko okruženje

Prof. Spahn je angažiran od strane UO UNO na uspostavi Odjeljenja za makroekonomsku analizu i Fiskalnog vijeća BiH.

Tečaj se bazira na programu magistarskih studija koje organiziraju Duke Univerziteta (SAD) i Goethe Poslovna škola iz Frankfurta. Na kraju kursa sudionici će dobiti certifikat.

Dodatne informacije o tečaju mogu se naći na web adresi <http://www.cit.ba/PBSPAHN/radovi.htm>.

Prof. dr. Spahn je profesor Univerziteta u Frankfurtu, ekspert MMF-a i svjetski priznati stručnjak u oblasti makroekonomije i fiskalne politike.